

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 1786/2022
20.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца ДИЈАМАНТ ДОО за производњу уља, масти и маргарина, Зрењанин, чије је пуномоћник Јован Станков, адвокат у ..., против тужених: 1. АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат у ..., 2. ГРАНИКО ДОО Београд - у стечају, чији је пуномоћник Бранко Јовичић, адвокат у ... и 3. РЕПУБЛИКА СРБИЈА коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, уз учешће умешача на страни туженог другог реда HOLDCO TW ДОО Београд, чији је пуномоћник Милица Жаркић, адвокат у ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 79.892.460,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 11Пж 7371/21 од 24.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 20. априла 2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 11Пж 7371/21 од 24.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 12П 6683/20 од 14.04.2021. године, у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде штете солидарно исплате износ од 79.892.460,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.11.2016. године па до исплате; у ставу II изреке обавезан је тужилац да туженом првог реда на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 487.951,00 динара; у ставу III изреке обавезан је тужилац да туженом другог реда на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 634.200,00 динара; у ставу IV изреке обавезан је тужилац да туженом трећег реда на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 324.000,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда 11Пж 7371/21 од 24.05.2022. године, у ставу I изреке одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда; у ставу II изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде благовремену и дозвољену ревизију је изјавио тужилац, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20) и одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Наводи ревизије да је првостепени суд у поновљеном поступку повредио императивну одредбу члана 398. став 2. Закона о парничном поступку, нису од значаја, јер таква повреда одредаба парничног поступка није законом предвиђен ревизијски разлог, по одредби члана 407. Закона о парничном поступку, с обзиром да се не ради о битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињеној пред другостепеним судом. Ревизијом се указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. и 12. Закона о парничном поступку, које у смислу члана 407. став 1. ЗПП не могу бити ревизијски разлог. Такође, ни наводи ревидента у вези оцене доказа и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања не могу бити ревизијски разлози код побијања другостепене пресуде, у смислу члана 407. Закона о парничном поступку. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде дао оцену жалбених навода који су од значаја за одлуку о захтевима стављеним у поступку и одлучио у потпуности правилном применом одредаба материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању на ком су засноване нижестепене одлуке, решењем Привредног суда у Београду Ст 116/2015 од 16.04.2015. године над друготуженим је отворен поступак стечаја у ком поступку је првотужени именован за стечајног управника. Ради учествовања на јавном надметању у поступку продаје стечајног дужника као правног лица, тужилац је дана 24.11.2016. године уплатио депозит у износу од 76.892.460,00 динара и потписао изјаву о губитку права на враћање депозита у прописаним случајевима. Након тога, на јавном надметању, тужилац је проглашен за најбољег понуђача, те је дана 27.03.2017. године између тужиоца и друготуженог закључен уговор о купопродаји стечајног дужника као правног лица по продајној цени од 192.231.150,00 динара. Уговором је констатовано да је купац претходно уплатио депозит у износу од 76.892.460,00 динара, те се обавезао да преостали износ, до пуног износа купопродајне цене од 115.338.690,00 динара уплати у року од 15 дана од дана закључења уговора, а уговорено је и право продавца на једнострану раскид уговора, у случају да купац не уплати купопродајну цену по условима предвиђеним уговором, без остављања додатног рока и у ком случају продавац задржава право на примљени депозит. Током поступка је утврђено да је закључењу уговора претходило доношење решења Привредног суда у Београду Ст 116/2015 од 29.11.2016. године, којим је стечајни судија у поступку стечаја над стечајним дужником, друготуженим, одбио, односно одбацио приговор заинтересованог лица предузећа Гранимпекс ДОО - у стечају на предложену продају стечајног дужника, са образложењем да су без утицаја наводи о поднетој тужби предузећа Гранимпекс ДОО - у стечају ради побијања правних послова стечајног дужника, будући да је предмет продаје имовина стечајног дужника која је уписана у својину стечајног дужника у катастру непокретности, те је закључком наложено првотуженом да пре почетка јавног надметања обавести све учеснике о постојању парнице за побијање правних послова између стечајног дужника и Гранимпекс ДОО - у стечају, што је првотужени и извршио. Током поступка је такође утврђено да је након закључења уговора о купопродаји, одбор поверилаца прихватио захтеве тужиоца за продужење рока за исплату купопродајне цене услед немогућности да обезбеди новчана средства, те је закључењем Анекса 2 уговора о продаји стечајног дужника као правног лица тај рок коначно продужен до дана 01.09.2017. године, након чега је дана 04.09.2017. године, стечајни управник једнострано раскинуо уговор због неплаћања купопродајне цене, са обавештењем тужиоцу о губитку права на повраћај депозита.

Предмет тужбеног захтева је обавезивање тужених на солидарну исплату накнаде штете у утуженом износу, у висини уплаћеног депозита, који тужбени захтев је заснован на чињеничним тврдњама да првотужени као стечајни управник друготуженог, тужиоца као потенцијалног купца, није одмах по сазнању, а пре истека рока за уплату депозита обавестио о недостацима на имовини која је била предмет продаје, односно о поднетој побојној тужби предузећа Гранимпекс ДОО - у стечају против друготуженог, на тврдњама да је трећетужени пропустио да благовремено одлучи о поднетим приговорима и најкасније до 17.11.2016. године донесе решење којим се налаже стечајном управнику да обавести све заинтересоване о постојању парнице покренуте од стране Гранимпекса ДОО и о одобравању од стране друготуженог таквог незаконитог поступања првотуженог.

На темељу утврђених чињеница првостепени суд налази да је тужилац сам узроковао умањење своје имовине у износу од 76.892.460,00 динара, јер није уплатио купопродајну цену по уговору, чиме је изгубио право на повраћај депонованог новца, те да субјективна немогућност тужиоца да обезбеди финансијску потпору за испуњење уговора не може засновати право тужиоца да потражује накнаду штете, као и да радње стечајног управника везане за обавештење тужиоца о покретању поступка по тужби Гранимпекс ДОО - у стечају нису биле предузете у директној намери стечајног управника да тужиоцу проузрокује штету или у крајњој непажњи, па нису испуњени услови прописани одредбом члана 31. Закона о стечају. По налажењу тог суда код чињенице да је тужилац и поред тога што је пре закључења уговора имао сазнања о поднетој побојној тужби, прихватио да са туженим другог реда закључи уговор о купопродаји стечајног дужника као правног лица, те код чињенице да је својим радњама у циљу продужења рока за исплату купопродајне цене исказао вољу да закључени уговор и одржи на снази, тужилац је сам узроковао умањење своје имовине у висини уплаћеног депозита. Такође, првостепени суд истиче да се тужени другог реда у конкретном случају није неосновано обогатио на рачун тужиоца у утуженом износу будући да је до задржавања депозита дошло по основу последица раскида уговора о купопродаји стечајног дужника као правног лица, на које последице је тужилац пристао закључењем уговора о купопродаји, а исте су предвиђене и Националним стандардом број 5, те да нема ни одговорности туженог трећег реда из одредбе члана 172. Закона о облигационим односима будући да је стечајни судија пре продаје одлучио о изјављеним приговорима заинтересованог лица и затим закључком наложио стечајном управнику да пре почетка јавног надметања обавести све учеснике о постојању предметне парнице, а чак и код супротног, односно неодлучивања од стране стечајног судије изјављени приговор не би задржавао продају, сагласно одредби члана 133. Закона о стечају, осим уколико стечајни судија не би одлучио другачије. Посебно овај суд истиче да исход поступка по побојној тужби не може засновати право тужиоца да од тужених потражује утужени износ у висини уплаћеног депозита, на чији повраћај је тужилац изгубио право након раскида уговора о купопродаји туженог другог реда као правног лица, с обзиром да би се, у ситуацији да је тужилац извршио уплату купопродајне цене, обуставио стечајни поступак према туженом другог реда и у том смислу би се парнични поступак по побојној тужби наставио према стечајној маси, те би потенцијална права из те парнице могла да се намире из стечајне масе туженог другог реда односно из купопродајне цене остварене продајом туженог другог реда као правног лица.

Другостепени суд одбија жалбу тужиоца и потврђује првостепену пресуду са разлога да тужилац није доказао да је претрпео штету тако што му је имовина умањена за износ уплаћеног депозита радњама прво, друго или трећетуженог, а да субјективна немогућност тужиоца да обезбеди финансијску потпору за испуњење уговора не може

засновати право тужиоцу да потражује штету на име повећаних трошкова финансирања услед кредитне презадужености, све код чињенице да је тужилац и поред тога што га стечајни управник није одмах обавестио о покретању наведеног парничног поступка, прихватио да закључи уговор о купопродаји стечајног дужника као правног лица, те управо исказао вољу да закључени уговор и одржи на снази. Надаље, да је тужилац исплатио купопродајну цену, парница на коју указује наставила би се према стечајној маси и Гранимпекс ДОО стекао би право да се намири из стечајне масе, и за непокретности којих се та парница тичала, док би тужиоца штитила гаранција из Закона о стечају да купљену имовину стиче без терета и ограничења. Осим тога, нема ни неоснованог обogaћења на страни друготуженог уплаћеним депозитом, с обзиром на правила поступка продаје друготуженог и последице раскида уговора о купопродаји предвиђене и Националним стандардом број 5.

Ревидент оспорава примену материјалног права нижестепених судова, наводима да је првотужени намерно пропустио да тужиоцу саопшти информацију која би могла бити од значаја за доношење његове одлуке о учешћу на јавној продаји, а да је знао и морао знати да због постојања побoјне парнице наступају правне сметње за продају друготуженог као имовинске целине. Тужилац инсистира на тврдњи да се не би одлучио на полагање депозита и на закључење уговора да је благовремено био обавештен о чињеници постајања парнице која се тиче дела стечајне масе друготуженог. За ту чињеницу сазнао је на дан пре продаје, када није могао уложити приговор као једини правни лек у складу са Законом о стечају, а да су приговори које је изјавио на самом рочишту за продају одбијени од стране комисије коју је оформио стечајни управник, а не стечајни судија, који има дискреционо право да одлучи да се продаја одложи, на пример зато што је од стране стечајног управника дато непотпуно обавештење у вези са продајом. Тврди да је на јавној продаји „подигао руку“ као заинтересовани купац с обзиром да је првотужени фактички принудио тужиоца на то, потенцирањем изјаве о губитку права на поврат уплаћеног депозита. Сви поступци тужиоца управо су последица неоправданог и неблаговременог обавештавања од стране првотуженог, као покушај тужиоца да умањи штету на начин који му се тада чинио најбољим. Поступци тужених су противни одредби члана 10 став 1 и 4 Закона о стечају. Не стоје разлози о дејству парнице по тужби Гранимпекса јер оно не дерогира обавезу продавца да пре закључења уговора обавести купца о свим околностима у вези предмета продаје, а осим тога, Гранимпекс ДОО је имао намеру да стекне својину на спорним објектима, а не да парницу води против стечајне масе покушавајући да наплати новчану противвредност. Тужилац је једини уплатио депозит као предуслов учешћа на јавној продаји стечајног дужника, те је првотужени знао да ће тужилац одустати од куповине ако му буде саопштио информацију о парници у којој се оспорава део имовине стечајног дужника, па је ту информацију тужиоцу прећутао.

Ценећи ревизијске наводе тужиоца, Врховни касациони суд налази да наводи ревизије не стоје и да су нижестепени судови правилном применом материјалног права извели закључак да је тужбени захтев неоснован.

Ревизијски суд указује да је битна чињеница да износ уплаћеног депозита од 79.892.460,00 динара тужилац није изгубио зато што је исход парнице по тужби Гранимпекс ДОО био од утицаја на вредност друготуженог, нити зато што је умањена имовина друготуженог за вредност спорних непокретности, нити зато што евентуално без спорних непокретности преостали објекти друготуженог не могу да функционишу као пословна целина, која питања ревидент потенцира у ревизији, већ зато што тужилац није поступио по закљученом уговору и није исплатио преостали део уговорене купопродајне цене. Дакле, то је директан узрок због кога је тужилац изгубио износ који је уплатио на име депозита. Не ради се о ситуацији да је уговор о куповини

правног лица у стечају неиспуњен са стране тужених, да тужиоцу није пренета процењена вредност имовинскоправне целине која је предмет продаје, односно правног лица дужника у стечају, таква последица парнице по побојној тужби на сам уговор о продаји стечајног дужника није доказана, већ уговор није испуњен са стране тужиоца и то је разлог због кога је изгубио право на повраћај депозита.

Наводи на којима тужилац заснива тужбу заправо би требало да значе да је само полагање депозита штета по тужиоца, до чега је дошло у заблуди тужиоца коју је скривио првотужени и трећетужени преко својих органа, а да се тиме друготужени неосновано обогатио. Међутим, то није тако. Тужилац је својом вољом закључио уговор који није испунио и то је разлог због кога је, применом правила о продаји стечајног дужника као правног лица, као последица неиспуњења уговора са стране тужиоца, тужилац изгубио депоновани новчани износ који потражује тужбеним захтевом. Током поступка утврђен је читав низ чињеница, да је тужилац и поред тога што је пре закључења уговора имао сазнања о поднетој побојној тужби, прихватио да закључи уговор о купопродаји стечајног дужника као правног лица, те је својим радњама у циљу продужења рока за исплату купопродајне цене исказао вољу да закључени уговор и одржи на снази, а затим није уплатио разлику уговорене цене, из којих произлази за правилан закључак нижестепених судова да је тужилац сам узроковао умањење своје имовине у висини уплаћеног депозита. Код таквог стања ствари, не може се прихватити теза да су првотужени и трећетужени скривили штету по тужиоца радњама, односно пропустима пре него што је до закључења уговора дошло.

Увећање стечајне масе туженог другог реда није било без правног основа, већ као последица раскида уговора о купопродаји, на коју је тужилац пристао закључењем самог уговора.

Са напред изнетог, нема утемељења у одредбама члана 154. ЗОО, нити члана 31. став 1. Закона о стечају тужбени захтев према првотуженом и трећетуженом, нити у одредбама члана 210. Закона о облигационим односима тужбени захтев према друготуженом.

Према томе, како не стоје за основане разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је на основу процесних овлашћења из члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић